

Ηπειρώτες δημοδιδάσκαλοι μπορούν να πιστεύουν, για μέρα στην οικονομική τους καλύτερη.

Δεν μπορούμε να καταλάβουμε πώς ο κ. Μ. Γ. μίλησε για «ύλική εξασφάλιση των δασκάλων». Μόνο για χοροδία μπορεί να ειπωθεί αυτό. Τη στιγμή που ο κατώτατος σπαθοφόρος σκοτώνει για πεντακοσμία, πώς βλέπουμε την «ύλική εξασφάλιση» του φαινομένου κλάδου με τις αρχικές 240...

Πρέπει να μπει καλά στο μυαλό των αρμοδίων πως έχουμε να επάσχουν όχι δύο, αλλά είκοσι δύο μέτρα και σταθμά για τους υπαλλήλους, να μην περιμένουν πρωτοβουλία από αυτούς σε καμία έκτακτη. Κι αν βλέπουμε τότε τότε καμία εξαίρεση του κανόνα, αυτή θα μένει πάντα εξαίρεση.

Οι ανώτεροι έποπτες μπορεί να δείχνουν όση δραστηριότητα θέλουν, αλλά οι κατώτεροι, οι δημοδιδάσκαλοι, θα βάλουν σε πράξη τις θεωρίες τους. Κι αφού οι δεύτεροι πεινοούν και δεν έχουν να διαθέσουν καμία δεκά-

ρα το χρόνο για τη συμπλήρωση της μόρφωσής τους, τι να σου κάμουν;

Ανώτερος έποπτης άλλαξε επιστολές με δημοδιδάσκαλο για τη μεταρρύθμιση, αλλά όμως ο δεύτερος τάληψε και του έγραψε, ότι πρώτο έργο των μεταρρυθμιστών έπρεπε να είναι η οικονομική ανεξαρτησία των δασκάλων, για να μην τους άνησχει ο στόμαχος όταν ασχολούνται με τη Δημοτική ή ανώτερος έποπτης δεν έβγαλε πια ισομυδία. Μα, αδερφέ, ντροπή είναι να το πούμε, πως «εύγερο σκατά» δροχό δέ στένεται;

Κι αφού το νομοσχέδιο ήταν κακώτατο, ως το καταργούν οι σοφοί οικονομολόγοι του Υπουργείου, που φρόντισαν με τόση τσιγκουνοπονηρία ώστε ο δημοδιδάσκαλος να μένει πάντα «δάσκαλος».

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ΒΕΑΤΡΙΚΗ,

Ο καθηγητής του «Ωδείου Αθηνών» κ. Γ. Αγαπητός μας έστειλε το χρονικό αυτό άρθρο για τη «Βεατρίκη» που έγινε στην περασμένη βδομάδα στο Δημ. Θέατρο. Το άρθρο του κ. Αγαπητού το δημοσιεύουμε με μεγάλη μας ευχαρίστηση, αν και το «Ωδείο Αθηνών» συστηματικά ξεχνάει να προσκαλεί στις συναντήσεις του κ.π. το μόνο Έλληνικό περιοδικό που παρακολουθεί με τόσο ενδιαφέρον την καλλιτεχνική κίνηση του τόπου μας. Το γράφουμε αυτό όχι για να παραπονεθούμε, αλλά για να θυμίσουμε στο «Ωδείο Αθηνών» μία χονδροειδέστατη γκάφα του.

Η φλαμανδική, ή βουργουνική για άλλους, παράδοση της Βεατρίκης, έδωσε αφορμή σε πολλούς συνθέτες να γράψουν μουσική πάνω σε έργα συγγραφέων και ποιητών έμπνευσμένα από το ίδιο θέμα. Οι γνωστοί de Flers et de Caillavet, παρακολουθώντας το σχετικά διήγημα του Καρόλου Νοντιέ, έδωσαν ένα λιμπρέττο στον Μεσσαζέρι, ο οποίος έγραψε τη μουσική, πρωτοπαιγμένη στο θέατρο του Μόντε-Κάρλο. Ο Albert Wolff, συνθέτης και διευθυντής της όρχηστρας της Όπερα - Κωμικ, μελοποίησε τη Βεατρίκη του Μαίτεργλιχ, ύστερα μάλιστα από ειδική άδεια του ποιητή. Ο Humperdinck, γνωστός ως συνθέτης του Hänsel et Gretel, ανέβασε στο περίφημο θέατρο Reinhardt του Βερολίνου μια Βεατρίκη. Στις τελευταίες, ο κ. Μητρόπουλος, πασιμένος στα θέλητρα και τις τόσες ποιητικές όμορφες της Βεατρίκης του Μαίτεργλιχ, έγραψε την ωραία του σύνθεση που ακούσαμε την περασμένη βδομάδα στο Δημοτικό. Κατά πόσο το θέμα μιας ξένης παράδοσης είναι το καταλληλότερο για Έλληνα συνθέτη πρωτογράφοντα για θέατρο, θέμα έπεξεργασμένο από μάλιστα από ξένον ποιητή και μελοποιημένο σε ξένη γλώσσα δε θα άξιόμαστε. Θα περιοριστούμε σε μια σύντομη ανάλυση της μουσικής όρχηστρικής.

Κις μόνο, που παρουσιάζει τόσα νεοτεριστικά στοιχεία προσαρμοζόμενα στη φύση του συνθέτη και το χαρακτήρα του έργου ακόμα.

Αναμφίβολα οι μουσικοί φίλοι όποιοι του μινιστικού δράματος με άριες, διωδίες, μπαλέτα, λαρυγγισμούς και κάθε είδος μικρά μουσικά τεχνάσματα για την κατάκτηση άκροατή που παρισύεται εύκολα στα έξωτερικά επιτόλμα θέλητρα, θα δοκίμασαν ίσως κάποια έκπληξη ή και θαρρομό ακόμα, στην παράσταση της Βεατρίκης, γυνής από επίδειξη και ξέννης με τα συνειθισμένα ποικίλματα της παράδοσης.

Η μουσική όμως του κ. Μητρόπουλου δεν αποτελείται στους πολλούς, ούτε αποκλειστικά στο φίλο μουσοκόμο, αλλά στο στενό κύκλο των λίγων διαλεχτών, πούχουν τη διάνοια άρκετά προχωρημένη, ώστε να νιώσουν την ποίηση σφιχτοδεμένη με τη μουσική σε ένα υπέροχο αρμονικό σύνολο.

Για τη «Βεατρίκη», το μεγάλο αυτό ψυχικό δράμα, το μεγάλο και όμως τόσο απλό, χωρίς κανένα θεατρισμό, έντελως εσωτερό, ή μουσική του κ. Μητρόπουλου διάλεξε μόνο τα στοιχεία που τείνουν στην εξέλιξη της δράσης, κα χρησίμεψε σαν ένας άορατος φανός που άνοιξε στα μάτια του βλέποντος τις πιο άποικυφες γωνίες της ανθρώπινης ψυχικής τρικυμίας. Σε μια αόστηρή παρατηρητικότητα ή έμπνεψη φαίνεται να πηγάζει περισσότερο από τη χλωμάδα μιας σεληνόφωτης νύχτας, από το μεθυστικό άρωμα κάποιου βραδυνού λουλουδιού, με τη δηλητηριασμένη πνοή μιας νοσηρής όμορφιάς, παρά από το φως και τη λάμψη μιας ήλιακής αχτίδας. Ποιός ξέρει αν η παρατήρηση δεν είναι σωστή και βροντά στην αλήθεια, αν ίσως δε λογαριάζεται και το δράμα, του όποιου εδώ ή μουσική έξογκώνει τον αγωνιώδη παλμό ζωτανεμένον σε μια πνιγρή ατμόσφαιρα, δράμα ποτισημένο με τόση μυστικοπάθεια και τόσο πόνο μιας θεί-

ας ψυχής που συχωρνά το αμώμητο της ήδονης, α-
δοκίμαστο στη μεγάλη ζωή της.

Καμία χειρουργική ιερόσυλη επέμβαση δεν έδεβή-
λωσε το έργο του Μαιτεργλιχ για τη μετατροπή του
σε «λμπρέττο» με στίχους, άνόητες επανάληψες, συν-
δυασμούς κι άλλους κομματιασμούς που στρεβλώνουν
ολότελα και παραμορφώνουν το δράμα. Τη γραμμή
του ώραίου μύθου, υψωμένη στο απόγειο με την ποι-
ητική δύναμη του συγγραφέα, σεβάστηκε ολοκληρω-
τικά ο συνθέτης και, συνεπώς, στην ατομική καλλιτε-
χνική του ύποστασι, την παρακολούθησε πιστά, με
τη δίεψη μόνο να γράψει το μουσικό συμπλήρωμα,
με λίγες παραχώρησες της μιας τέχνης σε κέρδος της
άλλης.

Η μεγάλη λυρική απαγγελία, ή ρυθμοποίηση του
λόγου, ή κατάργηση των «airs» και κάθε μουσικού
στοιχείου ξένου, όπως είπα, προς το έργο το δράμα-
τικό, ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τη Βεατρίκη του
κ. Μητρόπουλου, με κάνουν να την παραλληλίσω, ί-
σως νάναι κάπως τοιμηρό με τον Pelléas et Mé-
lisanthe του Debussy, που είναι γραμμένος στις
ίδιες αρχές και παρουσιάζει έτσι στενή συγγένεια
μαζί της στην όποια ή επίδρασή του είχε φανερό.

Μ' αυτό δεν πρόκειται να ξεπέσει το ωραίο έργο
του κ. Μητρόπουλου, ούτε να παρουσιάσουμε το συν-
θέτη ως μιμητή ξένων δασκάλων από έλλειψη δικής
του ατομικότητας, αλλά μόνο να τον κατατάξουμε στη
σειρά των impressionnistes, από τους οποίους
άντλησε τις πιο ποιητικές του έμπνευσες, και στους ό-
ποιους, κατά τη γνώμη μου, χωρίς άλλο, ανήκει.

Όσοι γνωρίζανε ένα Βεργαίν, ένα Μαλλαμέ, όσοι
σταθήκανε μπρος σ' ένα Momet, σ' ένα Cézanne
σ' ένα Παρθένη αν θέλετε, όσοι άρκετά εξελιγμένοι
δεν έκαμαν μορφασιμούς στον έμπρεσιονισμό ενός
Ντεμπυσσύ, θα είτανε σε θέση να παρακολουθήσου-
νε τη φαντασία του Μητρόπουλου από τα πιο άπροσ-
πέλαστα μονοπάτια της, ως τα αισθητικώτερα τοκεία
των άγνωστων έντυπώσεων που κλείνει.

Μά, όπως είπαμε, χρειάζεται μια ψυχική ευσαι-
σία, μια αντίληψη με κάποια ροπή στις ωραίες τέ-
χνες, για να νιώσει όλες τις φευγαλέες απόχρωσες της
ποίησης που κλείνει ή μουσική του, και της μουσικώ-
τητας που διακρίνει την ποίηση του έργου.

Δεν είναι δυστυχώς δυνατό να δοθούν λεπτομέρει-
ες της μουσικής της Βεατρίκης, γιομάτης γοητεία,
ούτε να ρυθμιθούν οι σκηνές, τις όποιες ο συνθέτης
χειρίστηκε με δύναμη και πρωτοτυπία, τόσες είναι οι
ωραίες σελίδες της. Θα είτανε όμως παράλειψη να
μην γίνει ιδιαίτερη μνεία για τη 6' πράξη, την πρά-
ξη του «θαύματος», το συγκλονιστικό αυτό μέρος του
έργου, το κυριώτερο άλλοστε κι από δραματική ά-
ποψη, στο οποίο ο συνθέτης έδωσε όλο το ξεχείλισμα
της τραγικής όμορφιάς μιας ψυχικής πάλης. Η έκ-
πληξη των Μοναχών στον κενό θρόνο της Παναγιάς,
το ξέσπασμα της όρχηστρας σε μια χειμαρρώδη θύ-
ελλα ρυθμικής καταγίδας, ή κατάπτωση ύστερα της
ταραχής σε άνησυχη γαλήνη, είναι σελίδες δυνατές
και δύσκολο να λησμονηθούν.

Μ' όλα αυτά δε θέλουμε να πούμε πως το έργο δεν
έχει απέλεις ή αδυναμίες. Είναι τόσες όμως οι όμορ-

ψίες του, και τόσο οι καλές έντυπώσες σκετίζουν τις
κακές, που είναι καλύτερο νάφήσουμε κατά μέρος
τις τελευταίες, όφειλόμενες και πολύ στην έλλειμμα-
τική δυστυχώς έρμηνεία, τόσο παρεξηγημένη σε πολ-
λά.

Είναι λυπηρό να μη μπορέσουν να καταλάβουν οι
περισσότεροι από τους ήθοποιους την άποστολή τους,
κ' έτσι τότε μουρμούριζαν όταν έπρεπε να μιλήσουν,
τότε ψεύδιζαν ή τρανίζαν, και τότε ψιθύριζαν άκα-
τάληπτες λέξεις, πηλώνοντας βαρεία το δράμα.

Η απαγγελία εδώ παίζει μέγιστο ρόλο, είναι ιό ά-
ξονας, ή βάση του έργου, σ' αυτήν απόδελψε πολύ ο
Μητρόπουλος, είναι φανερό, και όμως οι έρμηνευτές
δεν τον δοθήσαν καθόλου. Η τελευταία πράξη, αυ-
τό το γαλήνιο σόυσιο, γιομάτο από τόσα ωραία λό-
για, άφημένα ελεύτερα στη διάθεση του ήθοποιού,
είταν παρεξηγημένη ολόκληρη, από τα πρώτα ως στα
τελευταία πρόσωπα, κ' έδωσε την έντύπωση μιας λύ-
σης τραυτημένης άδικιολόγητα σε μονότονη πολυλο-
γία.

Έτσι, από παρερμηνεία των καλλιτεχνών, από την
έλλειμματική τους άρθρωση, από κακοπροπορά μερι-
κών, από μη εύσυνείδητη μελέτη της χορωδίας, από
παρεξήγηση του ρόλου άκόμη της Βεατρίκης στην
γ' πράξη, από στέρηση φωνητικών μέσων σε πολ-
λούς, από φτώχεια της όρχηστρας, παρουσιάστηκαν
χασμωδίες και κενά μεγάλα, με κακή επίδραση στη
συνολική άρμονία του έργου.

Πρέπει να σημειώσουμε την ιδιαίτερη προσέ-
θεια της κ. Παξινοῦ στην υπόδοση της Βεατρίκης
και τις εύτυχιμένες στιγμές της στο τραγούδι της, ί-
διαίτερα όταν κατεβαίνει ως Παναγία από το Θρόνο,
για να πάρει τη θέση της άμρτωλῆς. — Ο κ. Τριαν-
ταφύλλου άνάλαβε την άπόδοση του πρίγκηπα Μπε-
λιντόρ, και μπορούμε να πούμε πως δοῖκε την εύκαι-
ρία να δείξει όχι μόνο τα φωνητικά του χαρίσματα,
αλλά και της σκηνης και της απαγγελίας, τόσο καθα-
ρῆς. — Η κ. Τριανταφύλλου με χάρη κ' εύγενική
αφέλεια έρμήνευσε την άγνότητα της άδρας παιδού-
λας στην α' πράξη. — Επιβλητικό το μέταλλο του
κ. Κορονάκη ακούστηκε, καθώς πάντα, εύπρόσδεχτο
στο μέρος του πατῆ.

Ένας εύλικρινῆς χαιρετισμός όφείλεται στον κ.
Μαροῖν που με κατρική στοργή άνάλαβε τη διεύθυν-
ση της όρχηστρας και κατώρθωσε να φέρει σε ζήλευ-
τό πέρας την άχάριστη άποστολή, ώστε να παρουσι-
άσει εύπρόσωπη την περιορισμένη κάπως όρχήστρα.
Αναγνωρίστηκαν οι κάποι της Έγουμενης και
των Μοναχών, που νίκησαν τόσες δυσκολίες από ση-
μαντικό μέρος που έχουν στο έργο.

Μια σχετική έξομάλυνση στις μεγάλες άνισότητες
που παρατηρήθηκαν μεταξύ των διαφόρων έρμηνει-
ών, ώστε να παρουσιαστεί άρμονικώτερη ενοχή
του έργου, μια μελέτη σοβαρή της χορωδίας, ένοχλη-
τικής κάποτε στα θαυμάσια μέρη της, μια σύσταση
στον ήθοποιόν να μιλοῖνε καθαρώτερα, δυνατότε-
ρα και στρεμένοι περισσότερο στο κοινό, θάναδείζουν
το έργο άρτιώτερο μ' όλες τις όμορφίες του, σκεπα-
σμένες και θαμένες ολοκληρωτικά ως τώρα.

Γ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Μιά καινούργια μετάφραση τραγουδιών του Χάινε στην 'Αγγλία. — Η Ρεβϋ Κονταμποραίν για τους συγκαταριθμούς Έλληνες ποιητές. — Μερικά από μιά μελέτη του Ερ. Ραινώ για τους συμβολιστές.

— Πολύ λίγοι ποιητές είχαν κ' έχουν την τύχη να μεταφράζονται τόσο πολύ σε ξένες γλώσσες, όσο ο Φρειδερίκος Χάινε· και λίγοι την άτυχια να διωκούνται τόσο πολύ από τους μεταφραστές τους, όσο αυτός. Έχουμε κι άλλη φορά γράφει σε τούτην έδω διήγησιν, τη γνώμη μας και τους δισταγμούς μας για τὸ ἀχάριστο έργο εκείνου που γίνεται να δώσει το λαμπρό ένος ποιητή με άλλα λόγια μιάς άλλης γλώσσας, και από πάντων ένος φίλου κι αριστουργηματικού λυρικού σάν του Χάινε. Αυτή μας τη γνώμη έρχεται να μās την επαναρώσει ένα περιοδικό με τὸ κύρος του αγγλικού «The Athenaeum» που γράφει τ' ακολουθα από άφορμή μιάς νέας αγγλικής μετάφρασης από τὰ τραγούδια του γερμανού ποιητή, κανονισμένη από τον Φίλιπ Ουέμπι :

«Αυτή ή μετάφραση ένος ποιητή, που ο λυρισμός του είναι ακόμα πιο άμετάφραστος κι από του Γκαίτε είναι σε μερικά πράγματα μιά τόσο άξέπαινη εργασία, που διστάζουμε να δεχτούμε πως ή μόνη της δικαιολογία, ή ή έλλειψη δικαιολογίας της, είναι ή προσωπική ευχαρίστηση που έδωσε τὸ δούλεμά της στο μεταφραστή. Όμως ο κ. Ουέμπι, όπως γενικά κ' οι προγενέστεροί του, έπεσε στο λάθος να νομίζει πως ο ρυθμός και τὸ κανονικό μέτρο είναι ούσιαστικά στοιχεία για τη λυρική ποίηση, και μάλιστα για τη μετάφρασή της· τἀποτέλεσμα είναι να παραγεμίζει τους στίχους του μ' ό,τι θὰ μπορούσε κανείς να ονομάσει παιδικιστικές φρασσεολογίες...»

Τὸ συμπέρασμα είναι πως κι άλλη μιά άτυχία σημειώθηκε ακόμα στ' όνομα του Χάινε στην 'Αγγλία, μ' όλο που ή αγγλική, σά γερμανική γλώσσα που είναι, παρουσιάζει πολύ πιο λίγες δυσκολίες για τη μετάφραση από τὰ Γερμανικά, παρότι οι λατινικές γλώσσες ή τὰ έλληνικά. Κ' ή δυσκολία είναι, κατά τη γνώμη μας, ακόμα μεγαλύτερη από ό,τι φρονεῖ τὸ αγγλικό περιοδικό· γιατί έχουμε την ιδέα πως τόντας ο ρυθμός και τὰ μέτρα του Χάινε — μεγάλου αριστοτέχνη του στίχου — είναι στοιχεία αναπόσπαστα από τὸ λυρισμό του. Και τὸ δικό μας συμπέρασμα είναι πως υπάρχουν μερικά πράγματα που μόνο στη μορφή όπου γεννήθηκαν μπορεί κανένας να τὰ γευτεί.

— Η «Revue Contemporaine» εξακολουθεῖ να δημοσιεύει σύντομα κριτικά και βιογραφικά σημειώματα του Λουδοβίκου Νεμό για τους συγκαταριθμούς Έλληνες ποιητές. Έτσι, στο τεύχος του περασμένου Μάρτη, σημειώνει μερικά βιογραφικά για τὸν ποιητή Άγγελο Σημηριώτη, καθώς και μερικά μεταφράσματα από τὰ ποιήματά του. Στο τελευταίο πάλι τεύχος του 'Απριλί, δημοσιεύεται ένα κριτικό του σημείωμα για τὸν ποιητή Γ. Δροσίνη, ακολουθημένο από ό,τι χωρὶς μεταφρασμένα ποιήματα από τὰ «Φωτερά σκοτῖδια».

— Στο ίδιο τεύχος του 'Απριλί δημοσιεύεται ή συνέχεια της ώραίας μελέτης του Έρνέστου Ραινώ,

για τη γενεαλογία των συμβολιστών, από την οποία παίρνουμε τὰ παρακάτω αξιόλογα :

«... Όμως άνκαι οι συμβολιστές έμεναν πάντοτε φανατικοί άτομιστές και διαφερόμενοι στο ζήτημα των εκφραστικών μέσων, όλοι τους ήταν ένωμένοι από μια κοινή και σταθερή ιδέα, ένα κοινό κι άμετάβλητο αίσθημα : τὸ μῖσος για την έμπορική λογοτεχνία, τη λατρεία για την άγνή ποίηση, και τὸν άκοιμιστο πόθο να τὴς άφροισθούν.

«Όλες οι έποχές έχουνε τους άριθιστές τους· πρώτων από την επανάσταση κ' ύστερα, όπου με τὸ γκρέμισμα των κοινωνικών φραχτών οι πόθοι των ανθρώπων πέταξαν κάθε χαλινό. Οι συμβολιστές είχανε βαθειά περιφρόνηση για τὰ μέσα και τους τρόπους που συνηθίζοντουσαν ίσαμε τότε για την επιτυχία κ' επικράτηση στην κοινωνία.

«Έμοιαζε πως ένωσαν ευχαρίστηση, πολεμώντας να νικήσουν μοναχοί τους και να επιβληθούν, έναντι στους άνέμιους και τις πλημμύρες, με μόνη τη δύναμη της μεγαλοφύας τους. Δέ φρόντιζαν να ήσυχασθούν· ούτε με την κολακεία, όπως οι ποιητές της παλιάς έποχής, που πολλές φορές τους ήταν άρεσκή μια κατάλληλη κ' επίκαιρη άφιέρωση, για να τους άνοιχτεί ή πόρτα προς την ύπὸληψη και την επιτυχία· ούτε με την κατεργαριά και πονηριά, όπως ο Ζυλιέν Σορέλ : ούτε με τις γυνάκες, όπως ο Λουσιέν ντε Ρυμπαμπρέ. Όσοτόσο τὰ γνώριζαν τὰ φιλόδοξα όνειρα και κείνον τὸν άγριο πόθο του Ραστινάκ που τὸν έκανε να ελπεί, κοιτάζοντας τὴ Παρίσι από πάνω από κάποιο ψέλωμα με τη γροθιά τεντωμένη σ' ένα είδος ήρωικά προκλητική στάση : «Καὶ τώρα οι δύο μας!» Όμως καταφρονούνε την πονηριά του και τὰ στρατηγήματά του. Είναι καλύτεροι από τὸν Ζοζέφ Ντελόρι. Αν όργίζονται, καινά φορά, πως τριγυρίζουν, όπως έκείνος, φτωχοί, άγνωστοί, μέσα στις πλούσιες συνοικίες και την εύθυμη πολιτεία, δέν έχουν όμως τη χολή του, ούτε τὸ μῖσος του, ούτε κείνον τὸν ταπεινό φτόνο που τὸν κάνει να βλέπει τις επιτυχίες των άλλων σάν κατιτί που τὸν κλέβουνε από τη δική του τη μοίρα. Ταρουνδούνε μες στη μόνωσή τους, σά να πιστεύουνε πως όλη ή πλάση είναι κρεμασμένη στα χεῖλιά τους· και πρέπει να τους αποδώσουμε δικαιოსύννη, και να όμολογήσουμε πως αν αγαπούσαν τὰ χειροκροτήματα, τὰ γύρεψαν πάντα με περηφάνια, δίχως ταπεινές κολακείες και δίχως μικροπρέπειες. Οι καλύτεροι άπ' αυτούς μένον παραδείγματα για την φιλολογική τους άφιλοκέρδεια και χρηστότητα...

«... Η μετριοφροσύνη στους άληθινούς ποιητές συντροφεύεται με ένα δίκαιο έγωισμό. Ξέρουν την αξία τους, όμως ξέρουν επίσης πως μονάχα οι καλύτερες ψυχές είναι άξιες για καμώματα μικροθεατρών, ραδιοηρώες και μπλόφες. Η φυσική τους περηφάνεια δέ δέχεται τους συμβιβασμούς και τὰ ζητιανέματα. Πως θάτανε δυνατό να υποφέρουν, δίχως να κοκκινήσουν, τη δυσφορία, την άρνηση, την περιφρονητική άπόρριψη ; Από την άλλη μεριά, όπως δέ σκύβουν τὸ κεφάλι μπροστά στις ψεύτικες δόξες, έτσι δέν παίρνουν τις γνώμες από τη μόδα. Θεωρούνε χρέος τους να προσφέρουν τη λατρεία τους στην παραγνωρισμένη μεγαλοφυΐα. Ζητωγραφάζουν ένα Βιλλιέ, ένα Μαλλαρμέ, ένα Βερλαίν, που δέν έχουνε καμιά έπιρροή και δύναμη. Είναι φανερό πως δέν τὸ κάνουν ούτε από ύπερλογισμό ούτε για κανέναν είδους

κέρδος. Περιοῦνε μ' αδιαφορία μπρὸς τὸ ὑποστείλαι καὶ τὴς ἐπίσημες ἀμοιβές, καὶ καταφρονεῖ τὴ μορφή πού παίρνει ἐπιδόματα. Ἄν ἐχτιμοῦνε κανένα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού ἔχουν ἀξιώματα, περιορίζονται νὰ τοὺς προσφέρουν τὸ σεβασμὸ τους ἀπὸ μακριά, ἢ ἂν ξεπέσουν καμιά φορὰ στὰ σαλόνια τους, αἰσθάνονται πὺς βρῖσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ νερά τους, ἀνάμεσο τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου. Μὴν ξέροντας νὰ μεταχειρίζονται τὸ ψέμα, παρουσιάζονται μονάχα σὰν ἀδέξιοι.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. **Μ. Γ. Καρ.** Θὰ δημοσιευτεῖ τὸ πατρογονικό. — κ. **Γ. Ελ.** Εὐχαριστοῦμε πολὺ. Θὰ δημοσιευτεῖ τὸ «ρολόι». — κ. **Γ. Γ. Ζαυλ.** Δὲν εἶδαμε τέτοιο πρῶμα. Ἀπάνθ σὲ τί μᾶς γυρεύεις τὴ γνώμη μας; Αὐτοῦμαστε, γιατί ἐμεῖς ἀπαντοῦμε πάντοτε, καὶ τὴ γνώμη μας εὐχαρίστως τὴ λέμε, ὅταν μᾶς ζητηθεῖ. Νὰ γάθηνε ἄρα γε; Ἄν δὲ σοῦ κάνει κόπο στῆλε μας πάλι. — κ. **Φλκ.** Εἶναι ἡ ἀμερόληπτη γνώμη μας. Τὸ ἴδιο σοῦ λέμε καὶ γιὰ τὰλλα τοῖα. Χρειάζεσαι χρόνιον ἀσκηση στὸ στίχο καὶ στὸ χωρισμὸ τῆς γλώσσας. κ. γ. ὁ στίχος «Ἐμεινες ἔρημ σὲ τοῦτονε τὸν κόσμω» δὲν ἔχει μέτρο, ὅπως καὶ ὁ λόγος καὶ ὁ τοῦ «Πόθου» καὶ ἄλλοι. Ἐπειτα ἐκεῖνο τὸ τὸ ὅτι οὐνε σὶνὸν παραπάνω στίχο τὸ αὐτὴν τῆς πού οὐμῆρε μὲ τὸ νὰ μείνεις, εἶναι σὰ λέξεις φουσκωμένες μ' ἄερα γιὰ νὰ γίνουν μεγαλύτερες. Κν' ἀκόμα νὰ λέει κανένας πὺς σὰν πεθαίνει δὲ πάει τρεχάλα στὴν κοινὴ πατρίδα ἔρχεται λίγο σὰ χωρατὸ νῆλεγε γάνε πὺς θὶ πάει μὲ τὰ τέσσερα ἢ τοὺς τέσσερις. — κ. **Χρ. Μ. Ζ.** Φρόντισε νὰ μάθεις τὰ μέτρα ἢ γράψε πεζά. — κ. **Γ. Δ. Κ. Ζωγράφ.** Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Οἱ στίχοι σου ἔχουν αὐτὸ πού σοῦ εἶπαμε πάντοτε: φαίνεται ὁ ζωγράφος, μὰ λείπει ὁ μουσικὸς π. γ. Μιὰς ἰδανικῆς ἀγάπης φανταστέα καὶ ἁλῆς, γιὰ νὰ μεθώσεις μ' αὐτὰ νὰ ξεφαντώ-

σω ἀπόψε» δὲν εἶναι στίχοι κτλ. κτλ. — κ. **Κ. Χαστ.** Παρακαλοῦμε νὰ γράφεις καθαρότερα. Δὲν εἶναι δυνατό νὰ διαβάσουμε τόσα πού μᾶς στέλνονται, ἔτσι γραμμένα. Ἐπειτα πολεμώντας νὰνακαλύψουμε τί γράφεις, χάνουμε τὴν ἔννοια. — κ. **Α. Π.** Τὰ μέτρα σου δὲν εἶναι παντοῦ σωστά. Ὅμως καὶ τὸ νῆμα πολὺ ἀραιό. Τὸ «ἡ παιδικὴ του» δὲν εἶναι κακό· λίγο φρόντισμα θέλει στὴ γλώσσα. Ὅμως τὸ μεγαλύτερο ψεγάδι εἶναι πὺς δὲ μᾶς δίνεις τὴν εἰκόνα πού βρῖσκεσαι, ἕνας πού δὲν ξέρει τὸν τοπο ὅπου τὰ γράφεις, δὲν καταλαβαίνει τὸ φρούριο καὶ τὸ βόλχο καὶ τὴν ἐξέδρα, ἔτσι καθὼς παρουσιάζονται ξάφνου. — κ. **Κώστα Στούρα.** Ἡ ἑταιρία «Τύπος» σοῦ ζήτησε τὴ συνδρομὴ τοῦ 1920 καὶ ὅχι τοῦ 1919 καὶ σοῦ στέλνει ταχυκώματα τὰ φύλλα στὴ διεύθυνση πού τῆς ἔχεις δώσει στὴ Ζαγορά διηλ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

LA REVUE CRITIQUE. (10 Μαΐου). **Μωρρίς Μπαρ-βέρ:** Ὁ Σάουλ Περγό. — **Αλμπέρ Τιμπωντέ:** Ἐνα βιβλίο γιὰ τὸ Βιργίλιο. — **Ζάν-Λουκάς Ντυμπετόν:** Ἡ Σεγοβία. — **Αντριέν Μετυνάρ:** Ποιήματα κτλ. κτλ.

MERCURE DE FRANCE (15 Μαΐου). **Ζορὴ Γκὺ Γκεράν:** Ὑστερ ἀπὸ τὸν πόλεμο. — **Λουίζα Φώρ-Φαβιέ:** Νταντά, διήγημα. — **Ζάν Μιλιά:** Ἡ παράδοση «παροξὴ τοῦ Ἀββᾶ τοῦ Σουαζὶ κτλ. κτλ.

ΣΤΟ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ

ΤΟΥ ΑΝΤ. ΔΑΜΙΑΝΟΥ

• • • 12 — ΑΡΙΣΤΕΙΛΟΥ — 12 • • •

ΑΦΘΟΝΙΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΦΤΗΝΕΙΑ

Ὅποιος μετὶ μὴν φορὸν μέσα ΣΚΛΑΒΩΝΕΤΑΙ

Ο ΙΣΤ' ΤΟΜΟΣ (1919) ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,"

— ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΣ. - ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΣΤΗΛΕΣ 868 —

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ-ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ-ΔΡΑΜΑΤΑ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ-ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ
Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ...
ΣΩΣΤΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ..

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ

ΔΡΧ. ΤΡΙΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΑΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ "ΤΥΠΟΣ", ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑΙ